

Vse pohvale je vreden urednikov sklep, natisniti poleg novega gradiva, nabračnega z anketo in z osebnimi obiski (registracije na magnetofonskem traku) tudi vse že poprej objavljene, vendar težko dostopne pesemske tekste obeh jezikovnih otokov. Tekste je urednik nadvse skrbno in prizadevno opremil s prevodi in komentarji, za kar se je moral pač osloniti na pomoč samih poročevalcev na terenu, kasneje pa še drugih pomočnikov; pri hrvaškem delu sta mu pomagala prof. G. Maver in

M. Matičetov

Giovanni Bronzini, La canzone epico-lirica nell'Italia Centro-Meridionale. Angelo Signorelli editore, Roma 1956, 531 strani.

V obsežni študiji o južnoitalijanskem epskolirskem pesništvu prihajajo lepo do veljave vse dobre lastnosti rimske šole profesorja Toschija. Docent Bronzini je že pred tem dokazal, da mojstrsko obvlada snov ne samo s teoretične plati, »kabinetsko«, ampak tudi kot zbiralec in opazovalec življenja ljudske pesmi na terenu. Njegovo sedanje delo je sinteza večletnih prizadevanj. V prvem delu knjige je avtor razgrnil vse pogloblitve probleme v zvezi z obravnavanjem italijanskega epskolirskega pesništva, da bi se kajpada posebej ustavil v Južni Italiji, kjer je ta zvrst še nedavno veljala za nekaj izjemnega, nedomačega. Šele Barbi, Santoli, Toschi in zdaj Bronzini so ovrgli predsodke prejšnjega stoletja, ki je v epskolirski pesmi videlo tipično severnoitalijansko zvrst. Pod težo Bronzinijevih dokazov je postalo jasno, da Južna Italija ni samo pasivno sprejemala epskolirske pesmi iz Severne Italije, ampak da jih je tudi aktivno gojila in preoblikovala, včasih pa celo sama ustvarjala in izžarevala.

V prvem delu knjige — do str. 171 — imamo zgoščen pregled vseh mogočih problemov in aspektov epskolirskega pesništva, posebej južnoitalijanskega, od zgodovine tekstnih odkritij, zbiranja in primerjalnih študij, pa do nadržnih analiz z oblikovne (metrične, slovnične...), vsebinske, estetske, psihološke, funkcionalne, etnološke plati itd. Obsežni seznam literature kaže avtorjevo razgledanost; kolikor mu je slovanski svet jezikovno odmaknjen, je to vrzel skušal premostiti vsaj z indirektnim upoštevanjem slovanskih študij.

Drugi del knjige prinaša vzorno monografsko obdelavo šestih pesmi: štiri (izdajalski svak, ugrabljen žena ali ujetnica, »Verde Oliva«, obisk pri umirajočem mladeniču) izvirajo iz Južne Italije, dve (mrtva ljuba, lepa Cecilija) prihajata s Severa. Avtor tako nadaljuje najboljše italijanske študije te vrste, posebej Santolijeve »Cinque canti popolari della Raccolta Barbi« iz leta 1938. Za nas je pač najmikavnejši odstavek, posvečen pesmi »Scibilia Nobili« (La donna rapita o prigioniera — str. 267—322), ki je v svojem prvem delu v rodu s slovensko »Lepo Vido«. Bronzini je vzel sicer v pretres drugi del pesmi, ki govori o odkupu ujetnice in z našo balado nima nič skupnega, vendar pozna tudi Grafenauerjevo monografijo o Lepi Vidi in se ponovno sklicuje nanjo. Novi, neobjavljeni italijanski teksti in pomembni, čeprav mimogrede povedani Bronzinijevi pomisleki kažejo, da se bo treba še povrniti k naši Lepi Vidi.

V knjigi ni sledu o glasbenem delu pesmi. Avtor obljublja, da bo notno gradivo objavil v drugi knjigi, ki pa do zdaj še ni izšla.

Milko Matičetov

